

Prekentekest: Matt 5,1-12

Da Jesus så folkemengden, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene samlet seg om ham. Han tok til orde og lærte dem:
 Salige er de som er fattige i seg selv, for himmelriket er deres.
 Salige er de som sørger, for de skal trøstes.
 Salige er de tålsomme, for de skal arve jorden.
 Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes.
 Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.
 Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud.
 Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.
 Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres.
 Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker ondt om dere på alle vis.
 Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen.
 Slik forfulgte de også profetene før dere.

Slik lyder Herrens ord.

Allehelgensdag. Smak på ordet. Alle, og så helgen. En dag for alle helgener. Allehelgensdag – en hvit dag i kirkeåret. Den hvite liturgiske fargen står for glede og renhet. Hvitt er også Kristus-fargen, likeså helgenfargen.

Allehelgensdag med dåp. Hva passer vel bedre enn dåp på denne hvite dagen i kirkeåret? Jeg synes dåp er det største og flotteste vi har i kirken. Det er masse forventninger og forberedelser. Mange har pyntet seg for å gå i kirken. Man vet det er en spesiell dag, en merkedag i barnets liv. De fleste bæres inn i dåpskjoler som er altfor lange. Vi skjønner symbolikken – barnet skal ha noe å vokse i. Man starter i dåpen på et kristenliv som skal vokse. Derfor disse upraktiske altfor lange kjolene.

Men også større barn døpes, iblant også ungdommer og voksne. Kristenlivet har en start og en fortsettelse uansett alder. Så er dåpen en paktinngåelse med Skaperen selv. Vi innvier våre liv til å høre sammen med Jesus. Han gjør oss til Guds barn – vi blir hans søsken, han vår storebror og frelser. I kirkerommet med tak over er det en åpen himmel over denne hellige handlingen. Jesus er selv til stede og himmelen er så nær, så nær.

Selv i den grunne døpefonten er vi ute på dypt vann. Det får bære eller briste. Vi gjør et valg på vegne av våre barn. Ingen vet hva livet fører med seg. Som foreldre vil man det beste for barna, gi dem en trygg oppvekst og framtid – og skulle noe gå galt, så har vi løfte fra Jesus selv om å være nær og om å frelse for evigheten den som døpes og tror.

Barna får en mulighet til å vokse opp som kristne og siden selv avgjøre hva det blir til i fortsettelsen. Uten dåpen har de knapt denne muligheten, for kun unntaksvis kommer folk til tro senere i livet og ønsker dåp. I dag er det fire som døpes og jubel i Dal kirke. Selv om vi jo er så forsiktige i våre ytringsformer at jubelen knapt høres, så er den der innerst inne.

Allehelgensdag – også en dag man gjerne tenker på dem som har gått bort. Kanskje med sorg fordi det er kort tid siden, kanskje ting var

vanskelig – noen har større avstand til det. Man tenker på dem som har gått foran – kanskje med takknemlighet for det livet de tross alt fikk, eller for de personene de var. Hvordan gikk det med dem i åndelig forstand skal tro? Regnes de med blant helgenene i dag?

Heldigvis er det ikke gitt noen av oss å forhåndsdømme mennesker etter deres liv. Vi har en nådig Gud for den som er under nåden. Det er i mange fall en trøst og en redning, men også en alvorlig sak til ettertanke. Allehelgensdag minner oss om den skaren av mennesker som har fullført livsløpet, som er bevart og har levd og dødd i troen på Jesus. Det er disse denne dagen er til for.

Vår halve nattverdring minner oss om at det er en annen halvdel et sted, usynlig for oss nå, men også den med nattverdgjester. Disse har, i likhet med oss, fått sine liv sammenføyd med Jesus i dåpen, og som greiner på vintreet fått del i den samme sevjen fra stammen gjennom livet med Jesus, gjennom gudstjeneste og bønn, Guds ord og nattverd, gjennom levd liv i med- og motgang. Allehelgensdag vitner med sitt store alvor om at Jesus holder ord og at Jesus holder mål.

Allehelgensdag fokuserer på den hvite fargen og gleden. Det er som lyset i alle regnbuens farger, med all sin skjønnhet. Når dette fantastiske lysskuet samles i ett punkt, da blir det til sammen hvitt. Summen av alle farger som stråler mot oss er hvitt. Men tar vi de samme fargene og maler de oppå hverandre på et papir, da blir det bare svart. Denne hvite praktfulle dagen, som jo allehelgensdag er, minner oss også om dens motstykke – alvoret i at ikke alle regnes med blant helgenene. Hva med dem som er utenfor?

Så dere "De syv dødssyndene" på TV2? Dette er en serie som har fått mye pepper før den kom på lufta. Man kan for så vidt mene hva man vil om den. For mange er serien anstøtelig og ekkel – noen vil sikkert også si blasfemisk, men det er et viktig tema som tas opp. Selve begrepet dødssynder har med dette å gjøre, som også er en del av vår kristne tro, at livet vi lever bestemmer vår evige skjebne.

Hovmod, fråtseri, vrede, likegyldighet, grådighet, misunnelse og utukt. I en litt vid forstand berører dette de fleste mennesker, for ikke å si alle, slik også budene berører alle. Enten er vi offer for andres grådighet, misunnelse og så videre, eller så rammes andre av våre tilbøyeligheter og synder. Ingen av oss er uberørt av det. I all sin perversitet vises mange sider av hva synd er gjennom disse begrepene. Jeg tviler ikke et sekund på at Kristopher Schau & co klarer å illustrere hvor ødeleggende og destruktivt synd er for mennesker. Alle vet jo at verden ville vært et langt bedre sted hadde alle bare holdt budene. Men slik er det dessverre ikke.

Synd ødelegger forholdet mellom mennesker. Det vet vi mange eksempler på. Men den største katastrofen for enkeltmennesket er at synd også ødelegger forholdet til Gud. Det står skrevet: «Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste ... alle er kommet på avveier.» Rom 3,10f. (1Joh 1,8). Så umulig og bekmørkt er et hvert menneskes utgangspunkt.

Spørsmålet er derfor ikke om vi mennesker kan la være å gjøre dødssynder for så å unngå fortapelsen, men om vi i det hele tatt kan få en inngang i Guds himmel og finne frelse når alle som én er fortapt i seg

selv. I følge Bibelen er fortapelsen en realitet for alle som ikke tror på Jesus. Det er kirkens utgangspunkt. Vi forkynner lys i mørke. «Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var forapt, og frelse det.» Luke 19,10. Derfor finnes det også håp så lenge man lar seg finne av Jesus. (Joh 1,12).

Saligprisningene i dagens prekentekst gir håp til disipler som lot seg finne, som har satt sin lit til Jesus. «Salige er de som er fattige i seg selv, for himmelriket er deres. Salige er de som sørger ... salige er de tålsomme ... salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten ... salige er de barmhjertige, de rene av hjertet, de som skaper fred, de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres. Ja, salige er dere,» sier Jesus, «når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.»

Foran Jesus var flokken av disipler samlet. Det var dem Jesus erklærte salig. De hadde fulgt ham i tykt og tynt. Jesus visste at livet deres kom ikke til å bli en dans på roser. Ikke bare det at et hvert liv innebærer medgang og motgang, men for disse kom en tilleggsdimensjon, en byrde som mange kristne, særlig i andre deler av verden i dag må bære, forfølgelsen for sin tros skyld.

Gjennom disse mange og verdifulle karaktertrekkene – barmhjertige, rene av hjertet, de som skaper fred, supplert med det vi snarere oppfatter som mangler – de fattige i seg selv, de som sørger, de som hungrer og tørster etter rettferdighet, så beskriver Jesus sine disipler til alle tider. Kort og godt sier han noe i Bergprekenen, som dagens prekentekst er hentet fra, om hva det innebærer å være disippel. Han forbereder på harde prøvelser, på mangelfull forståelse for kristne verdier i samfunn som prioriterer annerledes. Men gjennom utholdenhet i sorg, tålmodighet, med lengsel etter rettferdighet, skal hans disipler også få tilfredsstilt det de søker.

For noen skjer oppfyllelsen først i den himmelen Jesus lover dem som fullfører livsløpet i troen på sin Frelser og Herre. Det kommer en dag da hver tåre skal tørkes fra deres øyne, da døden ikke er mer og smerte og lidelse er borte for evig. (Åp 21,4).

Himmelen er ingen tankeflukt fra denne verden, for liksom å trekke seg tilbake og la være å ta ansvar. Tvert imot. Vissheten om det gode alle sant troende har i vente skal frigjøre til all god innsats i samfunn, hjem og menighet. Jesus erklærer salig i levende live. Det evige livet begynner her. Dette er vår verden. Dette er vår jord. Dette er våre liv. Det er her vi har vårt virke. Bibelen gir oss ingen holdepunkter for en senere mulighet. Det er nå vår evighet bestemmes ut fra den enkeltes forhold til Jesus.

Det store paradokset er at vi lever i et fritt land, og i en tid med rike muligheter. Hva bruker vi så vår valgfrihet til? Paradokset blir tydelig for dem som flykter hit fra forfølgelse i andre land. De levde under tvang, men tidde ikke stille om sin kristne tro. Slektningers og venners vitnesbyrd om Jesus har kostet dem livet, mens mange som i vår kultur sympatiserer med den kristne tro knapt kan gå i kirken uten en synlig god grunn – hva ville naboene tenke? Er han blitt religiøs? Eller av andre grunner har ikke den kristne menigheten noen plass i ukeplanen. Ikke rart

om de forfulgte tenker – mon en slik holdning er forenelig med disippelskap og tro.

I dag inviterer Jesus til nåde og ny start ved sitt bord. Det offeret han gav for våre synder er rikelig til stede i brødet og vinen. Du trenger det. La nattverden være en synlig bekreftelse på hva du vil med ditt liv.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.